

alaprajz

A bioháztól a kutyaházig

Cívis modern

A monolitikus rend

Téma: tartószerkezet

Bonjour tristesse

A kondigép

Csozobacsi, sisodosi, bonsai

8

7. évfolyam
2000. november-december
Ára: 616 Ft
HU ISSN 1417-6939

A monolitikus rend

Informatikai és Elektrotechnikai Intézet
Műszaki Egyetem, Graz

- 1 Közös utcater
- 2 Atrium két tömb között
- 3 Előadóterem tömbje
- 4 Tanszéki helyiségek, függőleges közlekedők és vizesblokkok tömbje
- 5 A monolit tömbkompozíciót átszakító megnyitás - meditációs tér

A tömb

Graz, Inffeldgründe.

A parkszerű terület üde zöld síkjába rideg, kontúros elemekként hasítanak a szoborszerűségükkel egyszerű tömbök. A monolitikus tömegformák szigorú rendszerét áttörő felnyitások és megszakítások a minimalizmuson túli személyes érintettséggel hatnak.

A kelet-ausztriai város Jakobini városrészében a belváros sűrű beépítése feloldódik a lakóövezetekben és intézményi részekben. A Műszaki Egyetem új fejlesztési területén, az Inffeldgründön a zöld mező-felületeken szabad elemekként jelennek meg az Informatikai és Elektrotechnikai Intézet új épületei.

A két hosszanti, fedett átrium folyosótereire szerkesztett 4 pár épülettömböt átjárók fogják össze. A különböző szinteken és épülettömbökben levő tanterem és intézetek átjárhatóságát, kapcsolattartását biztosítják a szabad, köztes teret átszelő hidak. Az alaprajz sematizmus szintű leegyszerűsítése a munkakörülmények funkcionálisát szolgálja. Az egyes épülettömbök északi részeiben a konzultációs és előadóterem, déli egységeiben az oktatói szobák, lépcsők és vizesblokkok kapnak helyet.

A rideg alaprajz és tömegformálás rendszerét feloldó, ritmust adó építészeti szerkesztésváltozatok hoz létre a Riegler/Riewe tervezőpáros.

A párhuzam

Florian Riegler és Roger Riewe 1987-ben alapított irodát Grazban. Első nemzetközi jelentőségű építészeti alkotásuk a strážgangi szociális lakótelepen '94-ben elkészült épülettömbjük. A környezetével nem kommunikáló szigorú szerkesztés azon építészeti szándék első megnyilvánulása, hogy az épület objektként elkülönülve szervezze önmaga körül a helyszín más építményeit. Az épület első érzékelésében meghatározó rideg kapcsolatot e közvetett, rejtett kommunikáció idővel feloldja. A különállás lehetőség arra, hogy az épület nem konkurens elemként lép fel, hanem önmaga által egy új términősé-

1. A párhuzamot jelentő strážgangi szociális lakótelepen korábban megvalósult Riegler-Riewe épülettömb

2. A tömbszerű beépítés külső határa

3. Balra az épülettömbök belső átriumának megnyitása, szemközt a harántirányú közlekedést kijelölő tengely

4. A szintenkénti páros ablaksávok rövid és hosszú szakaszainak játéka oldja fel az épülettömb szigorúságát

1. A tömbök közötti, többszintes átrium a földszinten megnyílik a külső környezet felé

2. Az átrium harántirányú hidjai

3. A tömbbelsőben végighúzódo köztes utcaterén átvezető acélrácsos átkötések

4. A monolitikus tömbök-tömbbelső között szabadon kanyargó kék neonfény

5. A munkafelületet, illetve a mennyezet síkját megvilágító szintenkénti kettős ablaksáv – belülről

6. Metszet

get definiál a környezete számára.

Új egyetemi épületükkel a több évtizede fejlesztés alatt álló külső egyetemi negyed zavaros építészeti együttesébe hoznak szándékuk szerint hasonló döntést a fél-urbánus elrendezéssel. A nyolc háromszintes épületblokkot szigorú kontúrral elhelyezve jelölik ki az új términőségű beépítés határait. A párhuzamosan futó oldalfolyosós tömböket kettesével üveg-tetővel fedett átriumok vonják össze. E négy egység éles sarkai, zárt felületei alkotják a ha-

tárvonalat. Azonban a derékszögű rendszerben elhelyezett hosszanti épülettömb-vonalak felhasadnak, s köztük utcák és terek jönnek létre.

A szabadság

A tömbök közötti véletlenszerű megnyitások a rideg alaprajzi derékszög-rendszer térbeli feloldásai. Az épületkompozíció elzárkózó különállása a környezet bevonásával megszűnik. A köztes utcák átjárhatóvá teszik az együttest. A változatos térfalak által különböző zártságú-nyitottságú terek alakulnak ki. A terek

individualitását hangsúlyozzák azáltal is, hogy azokba különböző fajta fákat ültettek, amelyek idővel benövik e pátiókat.

Az alaprajzi rendszer szigorúságát feloldó logikai módszer a homlokzatszerkesztésre is kivetül. A déli és északi épülethomlokzatokon szintenként két bevilágító sávot használnak az építészek: a munkafelületek síkját megvilágító, magasabb nyílásokat; s a mennyezet alsó síkjához szorított felső, keskeny ablaksort. Funkcionalitása az előbbinek egyértelmű, az utóbbi megoldás azonban líraibb: a mennyezet síkjának belőgő áthidalók nélküli továbbvetítése a külsőre a közvetlen környezet-kapcsolatot szolgálja. Megszűnik a homlokzati nyílászárók látványt keretező hatása, nem törik meg a kitekintés folyamatosága. S az alaprajzi rendszer-nél használt megszakítás-módszert alkalmazva az ablaksávok hosszabb-rövidebb szakaszai adnak horizontális ritmust a homlokzatoknak.

Ahol a belsőben funkcióváltás van, ott a nyílászárók rendszere is megtörik: vertikális arányú ablakok és különböző magasságú parapetek jelölik a közlekedővonalakat. A homlokzatsíkból csak minimálisan kiülő fém előtetők jelzésszerűen keretezik a bejáratokat.

Néhol két szint magas felületát-törések hátratólt síkjai adnak a

belsőben helyet a pihenők kialakítására. A felső szintek homlokzatmegnyitásai fedett nyitott terek által a külső környezetet bevonják az épület-testbe.

Az épületek átjárhatósága a kelet-nyugati tengelyre merőleges átkötések és a hozzájuk logikusan kapcsolódó megfelelő számú függőleges közlekedő által megoldott. A felső szintek átkötése talán túlságosan konzekvensen alkalmazkodott a gondolatisághoz, hogy a köztepengelyben haladó „utca” átlátható legyen. Az emeleti szintek átkötése csak fémrács „burkot” kap, amely valóban áttetsző a tekintet számára, s ezáltal légiesen vonja össze az épületpárokat, azonban az áthaladót – még ha csak néhány méteren át is – kiteszi az időjárás viszontagságainak.

Az épület szerkezeti rendszere a külső által érzékeltetett keménységet ellenpontoszza. A külső homlokzat valójában nem teherhordó: a belsőben szabadon álló oszlopokra és a tan-székegységeket elválasztó vasbeton harántfalakra van gyárololva. Ezáltal vált szerkezeti-egyszerűvé a horizontális ablakmegnyitás.

E megoldás magyarázatát a terek variabilitásában kell keresnünk. A rendszer elemenként bővíthető, a változó igényeknek megfelelően akár a későbbiekben is megváltoztatható. Azonban a flexibilitás a tervezői szándékon túl nem lehet ural- kodó tényező, nem teheti az épületet efemerre: a szerkezet „légiessége” a külső formálás „súlyossága” mögé rejtőzik. Az enteriőr és exteriőr kettőssé- gét csak aláhúzza a nyersbeton felületek anyagában alkalmazott finom árnyalatbeli színe- zés. A külső homlokzat anyag- szerűen sötétebb, míg a belső- ben könnyedebb, világosabb szürke határoló falak állnak. A szerkezeti rend megmutatko- zik a véghomlokzatokon is: a „kéreg” mély dilatációval ad függőleges kontúrt a ke- let-nyugati lezárásoknak.

A szigorúan nyers

Az épülettömbök rövid homlok- zatainak nyílásnélkülisége a Ta- dao Andó-i, síkok térbeli helyze- tével alkotott tektonika esztéti- káját juttatja eszünkbe. Az utca-teresedésekben – az idővel megnövő fák „csendjével” – sze- mélyes meditációs terek kerete- zéseit adják e nyugodt felületek.

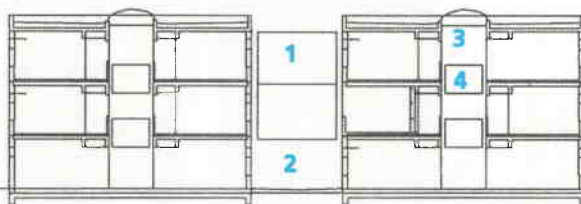
4

5

1. Acélrácsos átkötés
2. Köztes utcater
3. Átrium
4. Hid az átrium terében

6

Építész: Florian Riegler
és Roger Riewe

Fotó: Vukoszavlyev Zorán

1

2

3

1. A nyersbeton felületek precíz technológiai-illesztési vonalainak rajzolata művészi értéket hordoz

2-3. A külső nyílászárók beépítési részletei magas színvonalú kivitelezői kultúra bizonyítékai

4. A harántirányú közlekedőtengelyeket a nyílászárók osztásrendjének megváltozása és az egyszerű komponált lebegő előtető jelöli ki

4

A minimalizmusra jellemző szűkre szabott eszköztár az anyaghasználatban is szigorú megkövetésekkel él. A nyersbeton felületek precíz technológiai-illesztési vonalainak rajzolata művészi értéket hordoz magában. A dilatációs hézagok, az elemek strukturált egymásba metszése szándékolatlan egyéni mozdulatok az építészről. A tűzihorganyzott acélrácsok, korlátok és hidak, a szinterezett alumínium nyílászáró felületek kollázsszerűen jelennek meg a belsőben is meghatározó nyersbeton felületeken. Mindezt kiegészíti a falsíkok áttöréséből és a mellvédek megszakításai- ból adódó fény-árnyék hatások tudatos komponáltsága. A kiegészítő installációs elemek is a végiggonndoltságot sugallják: a kapcsolók vezetékezése nem látható a nyers felületeken. A külső homlokzaton az ablakkeretek mély szegélyezéseben ülnek, megmutatva a belső élek szakszerű kialakítását is. A belsőben pedig pontos illesztéssel folytatják a nyílászáró-

rók az utólagos megmunkálás nélküli felületek síkját. A minimalizmus eszméiségének precízítése csakis magas igényességgű kivitelezéssel valósítható meg. Egyetlen társművészeti alkotás ad csak ellenpontozást e megfeszített rendben: az épület-tömböket átjáró, azok ablakfelületein áthaloló és a belsőben tovakanyargó kék neon fénycsík.

Az alaprajzában és tereiben szigorúan szerkesztett épületet használatba vették. A terekbe az emberi élő organizmus saját, személyes tárgyai, növényei kerülnek be. A kommunikációs lehetőségek külső és belső tér, ember és épület között aktivizálódnak. A zord monolitikus rendet átszövi a létezés könnyedsége – a funkcionális keret feltöltődik.

Vukoszavlyev Zorán

További információk: www.archiweb.hu,
www.riegleriewe.co.at